

Sygn. akt IV Ka 736/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Górski
Protokolant:	Agnieszka Strzelczyk

przy udziale Marka Bzunka Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2019 r.

sprawy E. G.

córki F. i S. z domu C.

urodzonej (...) w Ś.

oskarżonej z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 270 § 1 kk

i B. O.

córki J. i A. z domu S.

urodzonej (...) we W.

oskarżonej z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 270 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 18 czerwca 2019 r. sygnatura akt II K 625/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

Sygn. akt IV Ka 736/19

UZASADNIENIE

I. E. G. oskarżona została o to, że:

I. w dniu 25 września 2015r. w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z B. O. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...). sp. z o.o.5 w celu uzyskania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w kwocie 160000 zł, przedłożyła i podpisała w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. dokumenty stwierdzające nieprawdę w postaci: wniosku o rozliczenie kosztów

wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego i faktury nr (...) z dnia 15.09.2015r. w zakresie faktycznego zaistnienia transakcji nabycia oraz wartości wykazanego asortymentu, co miało istotne znaczenie dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, przy czym przedmiotową fakturę włączono do dokumentacji handlowej spółki (...). sp. z o.o.,-

to jest o czyn z art. 297§1 kk i art. 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

II. okresie od 27 lipca 2016r. do 03 sierpnia 2016r. w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z B. O., w toku przeprowadzanej kontroli Powiatowego Urzędu Pracy w K. w zakresie zawartej umowy nr (...) o przyznanie refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wobec podmiotu gospodarczego (...). sp. z o.o., przedłożyła i podpisała w Powiatowym Urzędzie Pracy w K., dokumenty stwierdzające nieprawdę w postaci wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego i korektę faktury vat nr (...) z dnia 20.09.2015r. w zakresie faktycznego zaistnienia transakcji nabycia oraz wartości wykazanego asortymentu, przy czym przedmiotową fakturę włączono do dokumentacji handlowej spółki (...), sp. z o.o.} to jest o czyn z art 270§1 kk.

II. B. O. oskarżona została o to, że:

I. w dniu 25 września 2015r. w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z E. G. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...). sp. z o.o., w celu uzyskania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w kwocie 160000 zł, przedłożyła i podpisała w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. dokumenty stwierdzające nieprawdę w postaci: wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego i faktury nr (...) z dnia 15.09.2015r. w zakresie faktycznego zaistnienia transakcji nabycia oraz wartości wykazanego asortymentu, co miało istotne znaczenie dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, przy czym przedmiotową fakturę włączono do dokumentacji handlowej spółki (...). sp. z o.o.,-

to jest o czyn z art. 297§1 kk i art 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

II. w okresie od 27 lipca 2016r. do 03 sierpnia 2016r. w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z E. G., w toku przeprowadzanej kontroli Powiatowego Urzędu Pracy w K. w zakresie zawartej umowy nr (...) o przyznanie refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wobec podmiotu gospodarczego (...). sp. z o.o., przedłożyła i podpisała w Powiatowym Urzędzie Pracy w K., dokumenty stwierdzające nieprawdę w postaci wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego i korektę faktury vat nr (...) z dnia 20.09.2015r. w zakresie faktycznego zaistnienia transakcji nabycia oraz wartości wykazanego asortymentu, przy czym przedmiotową fakturę włączono do dokumentacji handlowej spółki (...), sp. z o.o.,-

to jest o czyn z art. 270§1 kk.

Zaskarżonym wyrokiem E. G. i B. O. uznane zostały za winne popełnienia czynów opisanych wyżej w punktach I-I i II-I i za to, na podstawie art. 297§1 kk w zw. z art. 11§3 kk, przy zastosowaniu art.37a kk wymierzono oskarżonym kary po 100 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 zł.

Nadto E. G. i B. O. uznane zostały za winne popełnienia czynów opisanych wyżej w punktach I-II i II-II i za to na podstawie art.270§1 kk wymierzono oskarżonym kary po 100 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 zł.

Zgodnie z treścią art. 85 kk i art. 86§1 i §2 kk wymierzono oskarżonym kary łączne po 100 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 100 zł.

Wyrok powyższy zaskarżył obrońca oskarżonych zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie:

a. art 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk poprzez ich błędną interpretację i przyjęcie, iż oskarżone dopuściły się czynu opisanego w przepisie art. 297 § 1 kk i art 270 § 1 kk z wz. art. 11 § 2 kk, podczas gdy w rozpatrzonym przypadku nie można przypisać oskarżonym winy i sprawstwa, albowiem nie przyznały się one do popełnienia zarzucanego im czynu, zaś w dniu 25. 09.2015 r. żadnego opisanego czynu oskarżone nie mogły popełnić, bowiem w tym dniu wnioski o rozliczenie kosztów wyposażenia lub dofinansowania nie mógł stwierdzić, bowiem opierał się na istniejących w tym dniu faktach w postaci umowy z dnia 15.07 2015 r o nr (...) o przyznanie refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla skierowanego bezrobotnego i zawierał te same dane, co otrzymana przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością faktura VAT nr (...) z dnia 15.09.2015 r. na kwotę 275 084,10 zł od (...) sp. z o.o., potwierdzające kupno i zapłatę w pełnej wysokości za materiały wskazane w fakturze, a które jeszcze nie były wydane wskazanej spółce przez sprzedawcę, a zatem nie można było w tej dacie wskazać, by nie doszło do „faktycznej” transakcji i dokumenty miałyby w tej dacie stwierdzać nieprawdę co do kupna materiałów oraz ich wartości - nie zależało to od wydania materiałów kupującemu. Nadto objęta umową refundacja nie jest „wsparciem finansowym” objętym hipotezą normy art. 297§1 kk, gdyż nie jest wymieniona w tej normie ani nie jest żadnym podobnym świadczeniem pieniężnym do świadczeń wskazanych w art. 297§1 kk. W konsekwencji żadne powołane „w szczególności” dowody z materiału dowodowego przez Sąd I instancji nie wskazują ani zaistnienia występku i przestępstwa ani winy oskarżonych,

b. art. 1 kk w zw. z art. 270 § 1 kk poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, iż oskarżone dopuściły się czynu opisanego w przepisie art. 270 § 1 kk, podczas gdy w rozpatrzonym przypadku nie można przypisać oskarżonym winy i sprawstwa, albowiem nie przyznały się one do popełnienia zarzucanego im czynu, zaś w okresie 27.07 - 03.08.2016 r. żadnego opisanego czynu oskarżone nie mogły popełnić, bowiem w tym okresie złożyły korektę wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia lub dofinansowania stanowisk pracy zgodnie z treścią faktury korygującej VAT (...) z dnia 20.09.2015 r. co odpowiadało wynikom kontroli oskarżyciela posiłkowego, a zatem i korekta wniosku i faktura korygująca stwierdzały prawdę istniejącą w toku kontroli zaistnienia ostatecznego sposobu wykonania umowy z dnia 15.07.2015 r. oraz ich wartości, potwierdzające kupno, i zapłatę w pełnej wysokości za materiały wskazane w fakturze korygującej, a zatem nawet nie wiadomo, co takie dokumenty miałyby nieprawdziwie stwierdzać. W konsekwencji żadne powołane „w szczególności” dowody z materiału dowodowego przez Sąd I instancji nie wskazują ani zaistnienia występku ani winy oskarżonych,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę Wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na:

a. przyjęciu, iż oskarżone dopuściły się czynu opisanego w przepisie art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk oraz art. 270 § 1 kk w sposób opisany w sentencji Wyroku, podczas gdy w rozpatrzonych przypadkach nie można przypisać oskarżonym winy i sprawstwa, albowiem nie przyznały się one do popełnienia zarzucanego im czynu i brak jest dla poczynienia opisanych w uzasadnieniu ustaleń Sądu I instancji poparcia w zebranych materiale dowodowym, a także brak jest podstaw do przyjęcia, iż oskarżone swoim działaniem i to wspólnie oraz w porozumieniu (Wyrok w ogóle nie zajmuje się współsprawstwem i nie zawiera żadnej argumentacji faktycznej i prawnej w tym zakresie) wypełniły znamiona wskazanych wykroczenia i przestępstwa, b. przyjęciu, iż oskarżone wspólnie oraz w porozumieniu wypełniły znamiona wskazanych wykroczenia i przestępstwa w sytuacji, gdy sprawą refundacji zajmowała się wyłącznie oskarżona E. G. a oskarżona B. O. jedynie podpisała dokumenty z uwagi na fakt, że była wiceprezesem zarządu spółki przy umownej zasadzie dwuosobowej reprezentacji, stąd brak było co najmniej elementu porozumienia,

c. przyjęciu, iż w dniu 25.09.2015 r. podpisany i złożony wniosek o rozliczenie refundacji oraz faktura VAT nr (...) z dnia 15.09.2015 r. zawierały nieprawdę, bowiem nie wiadomo, jaką nieprawdę miałyby zawierać na dzień 25.09.2015 r. (Sąd I instancji tego nie wskazał), gdyż nie jest również wiadome, jaki sens prawny ma zwrot w Wyroku co do zestawienia nieprawdy z faktycznym zaistnieniem transakcji nabycia i wartości wykazanego asortymentu" bowiem w sprawie mamy do czynienia z prawem cywilnym i stosunkiem zobowiązaniowym w zakresie zawarcia umowy o refundację, której wykonanie wymagało zawarcia przez kupującą spółkę - (...) - (...) sp. z o.o. od sprzedawcy - (...)

sp. z o.o. umowy sprzedaży wyposażenia, zapłaty za to i udokumentowania tego fakturą VAT, a zatem w braku zakwestionowania na dzień 25.09.2015 r. umowy z (...) sp. z o.o., wystawionej przez nią faktury VAT i dowodów zapłaty zbędne było dla wykonania umowy dostarczenie materiałów, a „faktyczne” wykonanie umowy to zawarcie umowy konsensualnej, co wystarczy do jej prawidłowości. Stąd w dacie 25.09.2019 r. nie było żadnego innego „faktycznego” wykonania umowy z Oskarżycielem Posiłkowym, jak tylko jej wykonanie poprzez złożenie wniosku o rozliczenie zgodnie z poprawnymi dokumentami (faktura VAT i dowody zapłaty), gdyż innego stanu faktycznego nie było i nie był znany,

d. przyjęciu, by w sprawie miała zostać ustalona niższa wartość rynkowa nabytych materiałów w sytuacji, gdy nigdy to nie zostało ustalone przez Sąd I instancji, bowiem w sprawie nie została sporządzona żadna opinia biegłego co do wyceny materiałów i to na dzień ich zakupu, a nie po roku, taką wyceną nie jest ściąganie z internetu informacji przez pracowników Oskarżyciela Posiłkowego co do cen rynkowych po roku bez wiedzy i sprawdzenia materiałów z daty ich nabycia w 2015 r, braku umownej podstawy do jednostronnego związania decyzją Oskarżyciela Posiłkowego, a nad-to nie ma dla sprawy żadnego znaczenia to, czy nabywane materiały były nowe czy używane, bowiem umowa z Oskarżycielem Posiłkowym tego nie zabraniała, na dzień złożenia wniosku o rozliczenie lub wypłatę refundacji oskarżyciel posiłkowy wbrew umowie nie sprawdził materiałów nadto w sytuacji, gdy mimo refundacji w wysokości, (...) Centrum (...)no - (...) sp. z o.o.wydatkowało na materiały objęte refundacją wyższą kwotę w wysokości 185.182,05 zł;

e. przyjęciu, iż zostały wykazane nieprawidłowości poprzez kontrolę w 2016 r. Oskarżyciela Posiłkowego mające znaczenie dla popełnienia zarzucanych czynów w sytuacji, gdy dla kontroli, po wezwaniu Oskarżyciela Posiłkowego, (...) Centrum (...) sp. z o.o. zarówno przedstawiło dokumenty aktualne na okres kontroli w zakresie faktury korygującej i złożyło korektę wniosku o rozliczenie zgodnie z poleceniem Oskarżyciela Posiłkowego, które w pełni na ten czas wykazywało zgodność dokumentacji z faktami, a oskarżyciel posiłkowy wbrew umowie (§ 3 ust. 6) nie dokonał rozliczenia i nie wykonał obowiązków umownych co do poprawnego rozliczenia refundacji, w tym odpowiedzi na ustosunkowanie się spółki do dokumentacji kontroli,

f. przyjęciu, iż dla sprawy miało znaczenie używanie materiałów w sytuacji, gdy umowa z Oskarżycielem Posiłkowym nie wymagała, by zakupione materiały miały być nowe, a nie używane, a nadto przyjęcie używania materiałów na 2016 r. w sytuacji, gdy było to oczywiste, skoro nabycie materiałów nastąpiło w 2015 r. i do okresu kontroli były używane, stad w okresie kontroli nie można było ustalić by materiały miały być nowe i nieużywane w 2016 r.,

g. przyjęciu, by w okresie 27.07.-03.08.2016 r. (choć w uzasadnieniu Wyroku jest okres 04.07-30.08.2016 r.) oskarżone podpisały i złożyły korektę wniosku o rozliczenie refundacji oraz fakturę korygującą (...) z dnia 20.09.2015 r. zawierającą nieprawdę, bowiem w tym okresie te dokumenty zawierały .właśnie prawdę taką, jakiej oczekiwał i ustalił w toku kontroli Oskarżyciel Posiłkowy, bowiem wskazywały na materiały, które skontrolował Oskarżyciel Posiłkowy, faktycznie okazane i posiadane przez spółkę stanie, w jakim zostały zakupione, a zatem nie wiadomo, jaką nieprawdę miałyby zawierać na okres 27.07.-03.08.2016 r. (Sąd I instancji tego nie wskazał), gdyż nie jest również wiadome, jaki sens prawny ma zwrot w Wyroku co do zestawienia nieprawdy z „faktycznym zaistnieniem transakcji nabycia i wartości wykazanego asortymentu”, bowiem w sprawie mamy do czynienia z prawem cywilnym i stosunkiem zobowiązaniowym w zakresie zawarcia umowy o refundację, której wykonanie wymagało zawarcia przez kupującą spółkę - (...) - (...) sp. z o.o. od sprzedawcy - (...) sp. z o.o. umowy sprzedaży wyposażenia, zapłaty za to i udokumentowania tego fakturą VAT, a zatem w braku zakwestionowania na okresie 27.07.-03.08.2016 r. umowy z (...) sp. z o.o., wystawionej przez nią faktury korygującej VAT i dowodów zapłaty zbędne było dla wykonania umowy dostarczenie materiałów, a „faktyczne” wykonanie umowy to zawarcie umowy konsensualnej, co wystarczy do jej prawidłowości. Stąd w okresie 27.07.-03.08.2016 r. nie było żadnego innego „faktycznego” wykonania umowy z Oskarżycielem Posiłkowym, jak tylko jej wykonanie poprzez złożenie wniosku i jego ewentualną korektę (choć nie przewidziane przepisami prawa czy umową) o rozliczenie zgodnie z poprawnymi dokumentami (faktura VAT, faktura korygująca i dowody zapłaty), gdyż innego stanu faktycznego nie było i nie był znany,

h. przyjęciu, iż by w sprawie ustalono jakiegokolwiek zawierające nieprawdę dokumenty, i. przyjęciu, iżby w sprawie ustalono zaniżenie wartości materiałów o ok. 100 000,00 zł., podczas gdy Sąd I instancji tego nie ustalił (w jakiej wysokości, które materiały).

3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego Wyroku, polegającą na naruszeniu art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk i art. 424 § 1 kpk poprzez:

a. dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie odpowiadającej prawidłowości logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, bez rozważenia dowodów przemawiających na korzyść oskarżonych co do: a) oparcia rozstrzygnięcia na umowie, fakturach, dokumentacji księgowej spółki, zgodnie z którymi otrzymane przez spółkę faktury VAT od (...) sp. z o.o. spełniały wymagania definicji z art. 115 § 14a kk, czyli w istocie rzeczy wymagania art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221), a w datach ich otrzymania (a nie wystawienia) dokumentujące faktyczne okoliczności sprawy i wiedzę oskarżonych co do zakupionych materiałów, ich wartości i rodzaju, a tym samym składania zgodnego z umową wniosku o rozliczenie, b) oparcia się na zeznaniach I. W., K. B., P. S., A. M., K. W. w zakresie wykładni treści umowy czy ustalenia rodzaju i wartości materiałów zakupionych przez spółkę jako wiarygodnych co do uznania ich za dowód potwierdzający winę i sprawstwo oskarżonych w sytuacji, gdy brak jest podstaw do takiej oceny z uwagi na to, że za równie wiarygodne Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonych i świadka P. O., M. K., którzy obiektywnie i zgodnie z dokumentacją wykazali poprawności składanej dokumentacji, jej wystawienia i dat otrzymania wraz z zaksięgowaniem, zgodność z faktami w datach ich składania, jak i braku sprzeczności zakupionych materiałów z umową i dokumentacją,

b. nie wskazania, jakie dowody Sąd I instancji uznał za niewiarygodne, w tym w zakresie dokumentacji księgowej spółki (...) sp. z o.o. i zeznań świadków P. O., M. K. oraz wyjaśnień oskarżonych co do ujęcia w środkach trwałych zakupionych materiałów, ich wartości w tych księgach, do otrzymania i zaksięgowania faktur VAT, a zatem i zgodności z zawartą umową i złożonymi wnioskami o rozliczenie, zestawienia dat tych czynności z datami wypłaty środków przez Oskarżycie Posiłkowego, nie wykonania przez niego sprawdzenia utworzenia stanowisk i wyposażenia, nie rozpoznania skorygowanego wniosku o rozliczenie, a tym samym nie wyjaśnienia, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,

c. nie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku poprzez wskazanie w zakresie art. 270 § 1 kk, w jaki sposób w dacie 25.09.2015 r. nieprawdę stwierdza wniosek o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy oraz faktura VAT nr (...) z dnia 15.09.2015 r, tj. gdzie te dokumenty są nieautentyczne, podrobione lub przerobione dla użycia ich za autentyczne przez oskarżone (Wyrok nie wyjaśnia pojęcia potocznego „nieprawda”), a tym samym nie wykazuje popełnienia przesłanek zarzucanego czynu,

d. nie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku poprzez wskazanie w zakresie art. 270 § 1 kk, w jaki sposób w okresie 27.07-03.08.2016 r. nieprawdę stwierdza skorygowany wniosek o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy oraz faktura korygująca VAT nr (...) z dnia 20.09.2015 r., tj. gdzie te dokumenty są nieautentyczne, podrobione lub przerobione dla użycia ich za autentyczne przez oskarżone (Wyrok nie wyjaśnia pojęcia potocznego „nieprawda”), a tym samym nie wykazuje popełnienia przesłanek zarzucanego czynu,

e. nie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku poprzez wskazanie w zakresie art. 297 § 1 kk, w jaki sposób w dacie 25.09.2015 r. wniosek o rozliczenie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy oraz faktura VAT nr (...) z dnia 15.09.2015 r. dotyczyły dofinansowania objętego normą z art. 297 § 1 kk, tzn. jakiego rodzaju dofinansowania, bowiem umowa mówi o refundacji nie wymienionej w tej normie, a Wyrok posługuje się kredytem, którego umową spółka nie zaciągała i nie był przedmiotem umowy, i dla tego celu w jakim zakresie stwierdzają nieprawdę, tj. gdzie te dokumenty są podrobione, przerobione, poświadczające nieprawdę albo nierzetelne co do okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego przez oskarżone dla spółki (Wyrok nie wyjaśnia pojęcia potocznego „nieprawda”), a tym samym nie wykazuje popełnienia przesłanek zarzucanego czynu.

4. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego Wyroku, polegającą na naruszeniu art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 410 kpk i art. 424 § 1 kpk poprzez nie rozstrzygnięcie wątpliwości w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy co do wypełnienia hipotez z norm z art. 18 § 1 kpk, jak i art. 270 § 1 kk oraz 297 § 1 kk co do tego, iż:

a. skoro norma z art. 297 § 1 kk wskazuje enumeratywnie rodzaje dofinansowania pieniężnego i wymaga wskazania rodzaju tego dofinansowania, a podobieństwo musi być stricte związane z wymienionymi rodzajami dofinansowania to Wyrok nie wskazuje, jakież to dofinansowanie było objęte zarzutem wobec oskarżonych w świetle zawartej umowy i istoty dofinansowania - refundacji (nie wymienionej w art. 297 § 1 kk), skoro nie był to kredyt, jak wskazuje uzasadnienie Wyroku,

b. skoro norma z art. 270 § 1 kk i z art. 297 § 1 kk wskazuje enumeratywnie rodzaje użycia jako autentyczny dokumentu (podrobiony lub przerobiony dokument) lub przedłożenia podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu to Wyrok nie wskazuje, jaki rodzaj takiego użycia lub posłużenia się nastąpił oraz które z nich wypełnia przesłankę „stwierdzenia nieprawdziwości”, a także, o jaką treść nieprawdziwa chodzi i w zakresie którego dokumentu, a tym samym takie nie dające się usunąć wątpliwości nie zostały rozstrzygnięte na korzyść oskarżonych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 427 § 1 kpk i art. 437 § 2 kpk, skarżący wniósł o:

1. zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk, ewentualnie
2. zmianę Wyroku w zaskarżonym zakresie i uniewinnienie oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów, ewentualnie
3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja w części wnoszącej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania zasługuje na uwzględnienie.

Szczegółowe odnoszenie się do nader obszernej lecz zarazem mało przejrzystej apelacji obrońcy należy uznać obecnie za niecelowe, czy wręcz niemożliwe.

Powyższe wynika z faktu, że Sąd I instancji dokonał nader lakonicznych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, praktycznie nie dokonał analizy obszernego materiału dowodowego, zaś akceptując w pełni zarzuty autora aktu oskarżenia oparł się w istocie jedynie na wnioskach wyprowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w K. w protokole pokontrolnym.

Nie sposób również ustalić czy Sąd I instancji analizował kwestię faktycznego sprawstwa i zawinienia E. G. i B. O. w kontekście znamion występków z art. 297§1 kk ora z art. 270§1 kk.

W efekcie trzeba stwierdzić, że jedynie pozornie powodem uchylenia zaskarżonego wyroku jest treść jego uzasadnienia lecz faktycznie powodem decyzji jest logiczne (jak się wydaje) przyjęcie, że Sąd Rejonowy nie dał praktycznie Sądowi II instancji szansy oceny dlaczego wydał orzeczenie o takiej treści jak kwestionowany wyrok.

W pierwszej kolejności odnieść się należy zatem do zarzuconych i jednoznacznych w swej treści czynów opisanych w punktach I-I i II-I aktu oskarżenia. Stwierdzono tam m.in. (zgodnie ze stanem faktycznym), że oskarżone chciały uzyskać refundację ze środków funduszu pracy.

W tym kontekście podkreślić trzeba, że w art. 297§1 kk nie wskazano bezpośrednio na taki cel działania sprawcy jakim jest właśnie zamiar uzyskania owej refundacji.

Nie oznacza to jednocześnie, że już tylko powyższe winno skutkować przyjęciem, iż oskarżone nie dopuściły się oszustwa finansowego lecz konieczne jest wykazanie, że omawiane działania E. G. i B. O. miało na celu faktycznie zwrot poniesionych (w związku z tworzeniem stanowiska pracy) kosztów i co może ewentualnie mieścić się w pojęciu „podobnego świadczenia pieniężnego ma określony cel gospodarczy” zawartego w art. 297§1 kk, bowiem w tym przepisie jest mowa o uzyskaniu środków pieniężnych, które mają stanowić formę wsparcia finansowego na określone cele.

Czy tak jednak jest w istocie winien wykazać sąd I instancji, a jak dotąd tego nie uczynił.

We wskazanych wyżej zarzutach (I-I i II-I) stwierdzono, że oskarżone omawianych występów dopuściły się 25 września 2015 r.

Być może tego typu przyjęcie jest trafne lecz należy zauważyć, że po wcześniejszym złożeniu stosownego wniosku - pierwsza umowa o przyjęcie refundacji podpisana została 15.07.2015 r. (k.3-4) i dotyczyła ona wyposażenia 10 stanowisk pracy ze szczegółowym wskazaniem co owo wyposażenie ma obejmować.

Z kolei aneksem (również z 15.07.2015 r.) stwierdzono, że umowa dotyczy nie 10 lecz 8 stanowisk pracy i na dokumencie tym nie sposób dopatrzeć się podpisu B. O. (por.k.-6).

Następstwem powyższej umowy było złożenie 25.09.2015 r. przez oskarżone wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych (por. k-21-22), na którym to dokumencie figuruje obok podpisu E. G. także podpis B. O..

Warto przy tym zauważyć, że podpis ten znacząco różni się od podpisu na wskazanej wcześniej umowie z 15.07.2015 r. (poz. K-4-odwrot) co nabiera szczególnego znaczenia po analizie zeznań P. O. (k-376-377) oraz wyjaśnień jego żony - oskarżonej B. O. (k-380).

Tak więc, świadek stwierdził m.in., że to on wystawił fakturę z 15.09.2015 r., był do tego upoważniony i dokument ten podpisał swoim nazwiskiem (...), a uczynił to na pieczęcie „Prezes Zarządu B. O.”. Nie sposób przy tym nie zauważyć, że podpis ten jest nader podobny do tego jaki widnieje na wskazanym wyżej wniosku z 25.09.2015 r.

Powyższe potwierdziła z kolei B. O., która nieco „klucząc” w efekcie przyznała, że podpis (...) na dokumencie o jakim mowa w akcie oskarżenia złożył jej mąż.

Tym samym powyższe kwestie wymagają szczegółowego wyjaśnienia i w efekcie ustalenia, czy B. O. miała jakkolwiek udział w omawianym przestępstwie (jeżeli faktycznie ono zaistniało). Czy też wszystkie czynności wykonywał za nią P. O. mający jedynie ustne upoważnienie. W takim zaś przypadku, nie można wykluczyć, że to właśnie on był (obok E. G.) głównym sprawcą przestępstw, zaś jego żona „jedynie” umyślnym lub nieumyślnym pomocnikiem.

Za takim potencjalnym przyjęciem zdaje się też przemawiać aneks nr 3 do umowy z 15.07.2016 r. (por.k-7) zobowiązujący podmiot jakim była firma (...)) do przedłożenia do 15.09.2015 r. rozliczenia i udokumentowania poniesionych kosztów na wyposażenie stanowiska pracy, zawierające zestawienie kwot wydatkowanych od dnia zawarcia umowy na refundację na poszczególne wydatki ujęte w szczegółowej specyfikacji wydatków - który to dokument podpisany został przez E. G., zaś nie widnieje na nim podpis współoskarżonej.

Na skutek treści owego aneksu firma (...) we W. reprezentowana przez P. O. wystawiła 15.09.2015 r. fakturę opiewającą na kwotę przekraczającą 275 tys. zł., gdzie wyszczególniono 33 artykuły jakie nabyła, czy też miała nabyć (to nie wynika z treści tego dokumentu) firma (...), przy czym odpowiadają one artykułom wymienionym w umowie z 15.07.2015 r..

Jak już zaznaczono wcześniej, faktury tej w imieniu nabywcy nie podpisała B. O. lecz na jej pieczęcie uczynił to prawdopodobnie P. O..

Jak wynika z zeznań tego świadka nie doszło do zakupu sprzętu wymienionego w fakturze z uwagi na nie wywiązanie się z umowy firmy zewnętrznej i w efekcie to właśnie P. O. zaczął „na własną rękę” kupować w różnych miejscach sprzęt nowy oraz używany, a niezbędny do wyposażenia w firmie (...).

W rezultacie w zaistniałej sytuacji oczywistym i niekwestionowanym jest, że sprzęt jaki pojawił się we wskazanej wyżej firmie w znacznej części odbiegał od tego jaki wskazany został jednoznacznie w umowie z 15.07.2015 r. jak i fakturze z 15.09.2015 r. a w efekcie także we wniosku o rozliczenie kosztów wyposażenia z 25.09.2015 r., a zatem domaganie się tym właśnie wnioskiem faktycznie kwoty 160.000 zł (8 stanowisk pracy po 20.000 zł) należy uznać przynajmniej w znacznej części za więcej niż nieuzasadnione.

Pamiętać jednak trzeba także o całkowicie zlekceważonym przez Sąd I instancji §7 umowy z 15.07.2015 r., w którym stwierdzono, iż dłużnik ((...)) tytułem zabezpieczenia zwrotu refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy poddaje się egzekucji do kwoty 264.000 zł i jak się okazało zabezpieczenie to zostało wykonane i dlatego też Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 27.09.2018 r. oddalił powództwo Powiatu (...) o zasądzenie od firmy (...). Kwoty 115,640 zł.

Powyższe wskazuje jednoznacznie, że ewentualnie niewłaściwy sposób wykorzystania refundacji przez beneficjenta został należycie zabezpieczony i gwarantował udzielającemu refundacji jej odzyskanie w razie niezgodnego z umową jej wydatkowania.

Ta okoliczność (zważywszy na formalny charakter przestępstwa z art. 297§1 kk) nie może mieć co prawda większego znaczenia dla wyłączenia zawinienia sprawcy, czy też sprawców lecz niewątpliwie pomniejsza ona tzw. stopień społecznej szkodliwości danego przestępstwa.

Istotne znaczenie zdaje się natomiast mieć to, że firma (...). Po otrzymaniu faktury od (...) uiściła całą wskazaną tam kwotę i która została zwrócona dopiero po niewywiązaniu się z dostawy towaru.

W tym kontekście jawi się pytanie - czy już 25 września 2015 r. obie oskarżone (lub choćby tylko E. G.) wiedziały, że realizacja zamówienia jest w istocie fikcją, a mimo tego nie powstrzymały się przed złożeniem stosownych dokumentów dla uzyskania refundacji.

Zagadnienie to wymaga szczegółowych badań, zwłaszcza dlatego, iż zarówno B. O. jak i jej mąż byli mocno osobowo powiązani z firmą (...), co może nasuwać podejrzenie swoistej manipulacji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, w zakresie czynu I-I i II-I należy zatem dogłębnie wyjaśnić wskazane wyżej wątpliwości dotyczące w szczególności czynu z art. 297§1 kk lecz także ściśle z nim związanych zachowań zakwalifikowanych z art. 270§1 kk.

Jeszcze większe problemy niż wskazane wyżej jawią się przy weryfikacji zaskarżonego wyroku w części dotyczącej czynów opisanych w punktach I-II i II-II aktu oskarżenia bowiem w tym zakresie Sąd I instancji nie poczynił jakichkolwiek, nawet szacunkowych ustaleń, prawdopodobnie uznając, że skoro oskarżone dopuściły się przestępstw 25.09.2015 r. to także uczyniły to w okresie między 27 lipca 2016 r. a 03.08.2016 r.

Analizując zatem te zarzuty aktu oskarżenia można dojść do wniosku, iż opisane tam, a sprzeczne z prawem zachowania oskarżonych były praktycznie tymi samymi o jakich mowa w czynach omawianych wcześniej. Jedyną istotną różnicą jest „pojawienie” się faktury korygującej z 20.09.2015 r., czyli istniejącej już w chwili składania wniosku z 25.09.2015 r.

Na czym miały zatem polegać omawiane obecnie przestępstwa zrozumieć nie sposób.

Być może problem ów uda się rozwikłać Sądowi I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Odnosząc się w końcu do wszystkich czynów zarzucanych oskarżonym należy podkreślić, że ich działania w zakresie przestępstwa z art. 270§1 kk miały polegać na przedłożeniu i podpisaniu dokumentów stwierdzających nieprawdę. Takiego znamienia nie przewiduje art. 270§1 kk, który mówi wprost o podrobieniu, przerobieniu dokumentu lub użyciu takowego jako autentycznego.

Tak więc finalnie, w razie poczynienia ustaleń zgodnych z zarzutami aktu oskarżenia powinnością Sadu I instancji będzie zastanowienie się, czy faktycznie działania oskarżonych można zakwalifikować z art. 270§1 kk, a jeśli nie (co wydaje się wysoce prawdopodobne), czy możliwe i dopuszczalne będzie dokonanie kwalifikacji w to miejsce z innego przepisu rozdziału XXXIV kk.

Z uwagi na powyższe - orzeczono jak w wyroku.